

FKSP od A do Z

JUDr. Dana Juříčková

Program

- Výklad vyhlášky č.114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb a výklad souvisejících právních předpisů,
- Používání a tvorba fondů a jejich účel
- Zásady použití prostředků fondu
- Pravidla pro nakládání s prostředky fondu
- Odborové organizace a jejich spolurozhodování
- Co lze a nelze z fondů hradit – příspěvky na závodní stravování, rekreaci, kulturu a sport, půjčky, dary atd.
- Vazba na související právní předpisy a jejich změny (například zákoník práce, zdaňování prostředků fondů daní z příjmů ze závislé činnosti atd.)
- Dotazy, diskuze

Právní rámec

Základní předpisy k problematice FKSP

 Zákon č. 250/2000 S., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění,

 Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, v platném znění

Další související předpisy

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 84/2005 Sb., o nákladech na stravování a jejich úhradě v příspěvkových organizacích zřízených ÚSC, ve znění pozdějších předpisů (novela vyhláškou 165/2021 Sb.)
- Právní předpisy v oblasti účetnictví, daní apod.
- Další právní předpisy, které např. upravují věcné oblasti, na které lze z fondu přispívat, např. zákon 42/1994 Sb., o penzijním připojištění

Účel a poslání fondu

Základní principy FKSP

 Sociální poslání

 Princip solidarity

 Nezásluhovost

 Rovné postavení zaměstnanců, zákaz diskriminace

Tvorba fondu § 2

- Základní příděl, kterým je tvořen fond a jenž je podrobně nastaven vyhláškou o FKSP, činí 2% z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů.
- Další příjmy fondu tvoří:
 - Náhrady škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízeném z fondu
 - Peněžní a jiné dary určené do fondu
 - U příspěvkových organizací jsou příjmem fondu také příjmy z pronájmu rekreačních a sportovních zařízení, na jejichž provoz příspěvková organizace přispívá z fondu.

Rozpočet fondu

- Každá organizace sestavuje rozpočet fondu a stanoví si způsob jeho čerpání
- Rozpočet obsahuje jak příjmovou, tak výdajovou část
- Rozpočet má být tvořen jako vyrovnaný
- Fond je tvořen zálohově
- Prostředky fondu se ukládají na samostatném účtu

Hospodaření s fondem § 3

- Organizace poskytuje pouze taková plnění z fondu, která jsou v souladu s vyhláškou a s pravidly pro čerpání.
- Pravidla pro čerpání fondu stanoví organizace po dohodě s odborovou organizací v návaznosti na Kolektivní smlouvu
- Pokud odborová organizace v organizaci nepůsobí, stanoví ji samostatně
- Pravidla jsou stanovována z §4 až §14a vyhlášky o FKSP.

Komu je fond určen § 3

- Zaměstnancům v pracovním poměru k zaměstnavateli
- Důchodcům, kteří při prvním přiznání starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně pracovali u zaměstnavatele
- Rodinným příslušníkům
- Manželkám a manželům
- Družkám a druhům
- Partnerkám a partnerům
- Nezaopatřeným dětem

Důležitá ustanovení § 3

 § 3 odst. 4)

- Příspěvek lze poskytnout pouze z fondu té příspěvkové organizace, která činnost nebo plnění zcela uhradila.
- § 3 odst. 5) • Na poskytnutí příspěvku nebo jiné plnění z fondu není právní nárok.
- § 3 odst. 6) • Příspěvkem podle této vyhlášky, pokud není stanovena jeho výše, může být i plná úhrada nákladů.
- § 3 odst. 8) • Veškerá plnění z fondu, s výjimkou peněžitého příspěvku na stravování, sociálních výpomocí, sociálních zápůjček a darů, jsou zaměstnancům poskytována nepeněžní formou.

§ 4

 náklady na provoz **mateřské školy podle školského zákona a zařízení poskytujícího služby péče o dítě v dětské skupině**, kulturních zařízení, rekreačních zařízení, sportovních a tělovýchovných zařízení, rehabilitačních zařízení včetně masáží a zařízení pro zájmovou činnost organizačních složek státu, státních podniků a příspěvkových organizací (dále jen "zařízení sloužící kulturnímu a sociálnímu rozvoji zaměstnanců") a na provoz autobusu, a to v rozsahu, v jakém jsou využívány pokud je využíván pro potřeby zařízení sloužícího kulturnímu a sociálnímu rozvoji zaměstnanců a rodinných příslušníků.

§ 4

 Z fondu lze přispívat zaměstnancům na:

- a) vitaminové prostředky,
 - b) dioptrické brýle, kontaktní čočky nebo speciální optické pomůcky,
 - c) preventivní péči na úseku dentální hygieny a zubní prevenci poskytované dentální hygienistkou a preventivní, léčebnou a diagnostickou péči na úseku zubního lékařství včetně ortodontické péče,
 - d) očkování proti infekčním onemocněním.
- Příspěvek podle odstavce 2 lze poskytnout, **není-li plnění ani částečně hrazeno** z veřejného zdravotního pojištění **nebo jinou osobou** na základě povinnosti stanovené jiným právním předpisem

§ 4

- Vybavení ke zlepšení pracovních podmínek, pracovní oděvy a obuv, a to nad povinné vybavení, na jednotné oblečení a na vybavení pro sportovní a zájmovou činnost, které je půjčováno zaměstnancům.
- Úhrada tištěných knih, včetně obrázkových knih pro děti, mimo knih, ve kterých reklama přesahuje 50% plochy knihy.

§ 4a

 Z fondu lze zaměstnancům přispívat na náklady za použití mateřské školy podle školského zákona a zařízení poskytujícího služby péče o dítě v dětské skupině. **Pro účely tohoto ustanovení se § 3 odst. 4 nepoužije.**

Pořízení hmotného majetku § 5

 Pořízení hmotného majetku, který slouží kulturním a sociálním potřebám zaměstnanců.

Příspěvek na dopravu do zaměstnání § 5a

 Z fondu lze zaměstnanci přispívat na dopravu do a ze zaměstnání pravidelnou hromadnou dopravou osob, jde-li o pravidelnou hromadnou dopravu podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty.

Zápůjčky na bytové potřeby § 6

- Zápůjčka musí být uzavřena na základě písemné smlouvy. (nesmí přesáhnout 300 000 Kč)
- Na pořízení domu nebo bytu do vlastnictví nebo spoluvlastnictví pro vlastní bydlení, • koupi bytového zařízení (z celkové částky max. 100 000 Kč),
- nesplacený zůstatek zápůjčky z fondu na bytové potřeby poskytnuté předchozím zaměstnavatelem a na nesplacený zůstatek zápůjčky z fondu na bytové účely manžela (manželky),
- Zápůjčky jsou bezúročné a poskytují se za těchto podmínek:
- každá zápůjčka je splatná nejpozději do 10 let od uzavření,
- dojde-li ke skončení pracovního poměru, je zápůjčka splatná nejpozději do šesti měsíců ode dne jeho skončení, pokud není ve smlouvě stanoveno jinak,
- zápůjčka nelze poskytnout na úhradu zápůjček nebo úvěrů od bank nebo jiné osoby.

Stravování § 7

 Z fondu lze přispívat zaměstnancům na stravování podle právních předpisů upravujících stravování v organizační složce státu, příspěvkové organizaci a státním podniku a na peněžitý příspěvek na stravování, nejvýše však 45% tohoto příspěvku.

Rekreace § 8

 Příspěvek lze jak zaměstnancům, tak jejich rodinným příslušníkům na rekreaci, včetně rehabilitace a lázeňské léčby, rekreační pobyty a na zájezdy

Kultura, vzdělávání, tělovýchova a sport § 9

- Zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům:
- vstupenky na kulturní, tělovýchovné a sportovní akce a na dopravu na tyto akce,
- náklady na kulturní, tělovýchovné a sportovní akce pořádané příspěvkovou organizací,
- náklady na umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání, které není odborným rozvojem, prohlubováním vzdělání nebo kvalifikace, soustavným vzděláváním nebo zdokonalováním odborné způsobilosti zaměstnance.

Výměnné akce § 10

 Při vzájemných výměnných rekreacích, zájezdech, kulturních akcích a sportovních soutěžích lze hradit pobytové náklady zaměstnanců a rodinným příslušníkům jiných tuzemských i zahraničních právnických a fyzických osob.

Sociální výpomoci a zápůjčky § 11

- Jednorázová sociální výpomoc zaměstnancům, popř. jejich nejbližším pozůstalým, v mimořádně závažných případech a při řešení tíživých nebo neočekávaných sociálních situací – nejvýše 30 000 Kč,
- Postižení živelnou pohromou, ekologickou nebo průmyslovou havárií, byl-li vyhlášen nouzová stav – nejvýše 50 000 Kč.
- K překlenutí tíživé finanční situace bezúročná zápůjčka nejvýše 50 000 Kč nebo 100 000 Kč v případech postižení živelní pohromou, ekologickou nebo průmyslovou havárií na územích, na kterých byl vyhlášen nouzová stav nebo stav nebezpečí
- Sociální výpomoci a zápůjčky se poskytují peněžní formou v souladu s rozpočtem fondu.

§ 12 a § 12a

- Z fondu lze přispívat zaměstnanci na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření nebo účet dlouhodobých investic podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu, nejvýše však 100 % částky, kterou se zaměstnanec zavázal hradit ze svých zdrojů.
- Z fondu lze hradit část pojistného na soukromé životní pojištění na základě smlouvy mezi zaměstnavatelem a pojišťovnou, nejvýše však 50% částky pojistného, kterou se zaměstnanec zavázal hradit – podmínka výplata pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících a nejdříve v roce dosažení věku 60 let.

Příspěvek odborové organizaci § 13

 Z fondu lze poskytovat příspěvek odborové organizaci na úhradu prokazatelných nákladů, které vznikají v souvislosti s plněním oprávnění vyplývajících z pracovněprávních předpisů.

Dary § 14

 Zaměstnancům lze poskytovat věcné nebo peněžní dary

 za mimořádnou aktivitu,

- při pracovních výročí 20 a každých dalších 5 let trvání pracovního poměru u zaměstnavatele, •
při životních výročí 50 let a každých dalších 5 let věku,
- při prvním přiznání starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně,

Celková výše darů může činit **nejvýše 15% ze základního přídělu**, nevyčerpanou část limitu lze převádět do dalšího roku pro stejný účel, a to nad stanovený limit

Jiné úhrady z fondu § 14a

 Z fondu lze hradit pořízení smuteční kytice nebo smutečního věnce v případě úmrtí zaměstnance.

Nejčastější pochybení zjištěná při kontrolách

Peněžní fondy

- základní příděl do FKSP nebyl vytvořen z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů
 - došlo ke snížení položky Rozvahy a položky VZZ,
- plnění z FKSP bylo poskytováno zaměstnancům peněžní formou
 - na pokladně organizace,
 - na základě předloženého dokladu o provedené platbě,
- organizace převedla do svého fondu více peněžních prostředků, než stanovil zřizovatel
 - zůstatková cena vyřazeného majetku nebyla převedena na zřizovatele,
- k úhradě investičních výdajů byly použity prostředky rezervního fondu místo prostředků investičního fondu.

Příklady z praxe

Dotazy, diskuse

Děkuji za pozornost

